

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Еволюція ґрунтів

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “23” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Еволюція ґрунтів
Освітня програма	Агрономія
Спеціальність	201 Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/

2. Опис дисципліни

Еволюція ґрунтів є одним із спецкурсів, який читається для студентів-магістрів спеціальності 201 Агрономія. Основною метою курсу є поглиблення знань студентів про розвиток ґрунту як особливого біокосного природного тіла та особливості його функціонування, взаємодії з навколишнім середовищем. Важливим завданням курсу є розширення знань студентів про особливості філогенезу та онтогенезу ґрунтів.

Курс узагальнює отримані професійні знання, дозволяє використовувати світовий досвід у дослідженні ґрунтів, сприяє продуктивному спілкуванню майбутнього спеціаліста з колегами і конструктивній передачі інформації спеціалістам інших дисциплін.

Мета та цілі курсу

Основною **метою** курсу є поглиблення знань студентів про розвиток ґрунту як особливого біокосного природного тіла та особливості його функціонування, взаємодії з навколишнім середовищем. Важливим завданням курсу є розширення знань студентів про особливості філогенезу та онтогенезу ґрунтів.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Еволюції ґрунтів” є:

- - ознайомитись із зародженням та розвитком еволюційних ідей в класичному генетичному ґрунтознавстві;
- вивчити роль і місце процесів ґрунтоутворення в еволюції ґрунту;
- встановити вплив кількісного і якісного складу основних фаз ґрунту на процеси онтогенезу;
- навчитись прогнозувати зміни фізико-механічних властивостей ґрунту при його еволюції.

Компетентності

ЗК1 - здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;

СК7 - Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових та рослинних зразків.

Програмні результати навчання

ПРН2 - інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії;

ПРН4 - Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Історичний розвиток вчення про еволюцію ґрунту, еволюційні ідеї в класичному ґрунтознавстві	Ознайомитись з еволюцією ґрунтів як навчальною дисципліною. Розглянути еволюційні ідеї в ґрунтознавстві.	Питання
2.	Визначення кількісних і якісних показників вмісту гумусу та гранулометричного складу як базових ознак зрілості ґрунту	Знати методи та вміти визначати кількісні і якісні показники вмісту гумусу та гранулометричного складу	Тести, питання
3.	Ґрунтові процеси як основа філогенезу та онтогенезу ґрунту.	Вивчити, які ґрунтові процеси входять до філогенезу та онтогенезу ґрунту.	Питання
4.	Абсолютний та відносний вік ґрунту та методи його вивчення.	Ознайомитись з методиками визначення абсолютного та відносного віку ґрунту.	Тести, питання
5.	Методи польової діагностики ґрунтів при аналізі ступені зрілості та розвитку профілю ґрунту	Знати методи польової діагностики ґрунтів при аналізі ступені зрілості та розвитку профілю ґрунту	Тести, питання
6.	Методи вивчення еволюції ґрунтів: генетичний аналіз, режимні спостереження, методи моделювання, палеогеографічний та порівняльно-історичний методи.	Розглянути та вивчити методи вивчення еволюції ґрунтів.	Тести, питання
7.	Генетичні ознаки зрілих	Розглянути ознаки зрілих та молодих	Питання

	(клімаксових) та молодих ґрунтів, що перебувають в активному розвитку.	ґрунтів. Знати в чому між ними різниця	
8.	Методи визначення ґрунтових режимів при визначенні еволюційної стадії розвитку ґрунту	Ознайомитись з методами визначення ґрунтових режимів при встановленні еволюційної стадії розвитку ґрунту	Тести, питання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	20
Самостійна робота	0
Контрольна робота	20
Індивідуальне завдання	10
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні							Разом
	1	2	3	4	5	6	7	
Лекції								0
Практичні з-тя		5	5	5	5			20
Самостійна р-та								
Контрольна роб.							20	20
Індивідуальні зав-ня						10		10
Екзамен/Залік								50
Всього за тиж-нь		5	5	5	5	10	20	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D		
50 – 59	E	задовільно	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим	не зараховано з обов'язковим

		повторним вивченням дисципліни	повторним вивченням дисципліни
--	--	--------------------------------	--------------------------------

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<p>1. Тихоненко Д.Г. Еволюція ґрунтів. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2011. 73 с.</p> <p>2. Позняк С.П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів: підручник. Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка. Частина 2., 2010. 284 с</p> <p>3. Тихоненко Д.Г. Еволюція і класифікація агрогенних ґрунтів України. Чернівці: Чернів. ун-т. – т.4, Вип. 1, 2012. С. 96 – 100.</p> <p>4. Тихоненко Д.Г. Еволюція ґрунтів: методичні вказівки для навчальної та самостійної роботи магістрів спеціальності 8.090101.03 «Експертна оцінка ґрунтів» денної форми навчання. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2014. 26 с.</p> <p>4. Григорів Я.Я., Климчук М.М. Формування поживного режиму чорнозему опідзоленого в короткоротаційних сівозмінах. <i>Таврійський науковий вісник</i>. 2020. Вип. 112. С. 47-54</p> <p>5. Шуйский Ю. Д. Физико-географическое прогнозирование и экспертиза: учебное пособие для студентов географических специальностей. Одесса: ЧП Кратопринти К°, 2011. 107 с.</p> <p>6. Почвы в биосфере и жизни человека: монография / Г. В. Добровольский [и др.] ; ред.: Г. В. Добровольский, Г. С. Куст, В. Г. Санаев ; Правительство РФ, МГУ им. М.В. Ломоносова, МОН РФ, МГУЛ. М. : МГУЛ, 2012. 584 с. ISBN 978-5-8135-0575-1 : 43900 р.</p>	

7. Контактна інформація

Кафедра	Лісового і аграрного менеджменту, адреса вул. Галицька 201, каб. 107, (0342) 59-61-66; (0342)59-61-72, https://kag.pnu.edu.ua/ , електронна адреса klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Волощук Мирослав Дмитрович
Контактна інформація викладача	klam@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського

	національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач М.Волощук